การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลกันทรารมย์ อำเภอขุขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ

Participation in local politics of people in the area of Kanthararom Subdistrict Administrative Organization, Khukhan District, Sisaket Province.

ฐานพงศ์ มากนวล[1*] สิริพัฒน์ ลาภจิตร[2] จิรายุ ทรัพย์สิน[3]
Thannapong Marknuan[1*] Siriphat Lapchit [2] Jirayu Supsin[3]
[1,2,3]สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
[1,2,3]Political Science Major, Faculty of Humanities and Social Sciences, Surindra Rajabhat University
E-mail : topmarines53@gmail.com

Received : June14, 2024; **Revised :** September26, 2024; **Accepted :** December14, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลกันทรารมย์ อำเภอขุขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ 2) การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลกันทรารมย์ อำเภอขุขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ และ 3) แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลกันทรารมย์ อำเภอขุขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ มีประชากรจำนวน 7,555 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 380 คน จากการคำนวณตามสูตรของทาโร่ยามาเน่ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) เครื่องมือวิจัยคือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test และค่า One - Way ANOVA และ LSD โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 12 คน เครื่องมือวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

1) ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลกันทรารมย์ อำเภอขุขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$=2.86, S.D.=0.07) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองระดับท้องถิ่น ($\bar{X}$=3.15, S.D.=0.21) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการต่อสู้ทางการเมือง ($\bar{X}$=2.94, S.D.=0.37) การมีส่วนร่วมตรวจสอบติดตามการทำงาน ($\bar{X}$ =2.87, S.D.=0.36) และการมีส่วนร่วมสนใจทางการเมือง ($\bar{X}$=2.56, S.D.=0.23) ตามลำดับ

2) การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลกันทรารมย์ จำแนกตามปัจจัยข้อมูลส่วนบุคคล พบว่า เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ ที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และจำแนกตามปัจจัยแวดล้อม พบว่า บทบาทผู้นำทางการเมือง และบทบาทกลุ่มผลประโยชน์และพรรคการเมือง ที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

3) แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลกันทรารมย์ อำเภอขุขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ ควรส่งเสริมการศึกษาและความรู้ทางการเมืองในสังคมจัดกิจกรรมและโครงการที่กระตุ้นความสนใจทางการเมือง ใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นกลาง สนับสนุนการเข้าร่วมเลือกตั้งและการลงคะแนนเสียง จัดตั้งองค์กรหรือกลุ่มที่ทำงานด้านการตรวจสอบและความโปร่งใส ให้การอบรมและการศึกษาเกี่ยวกับการตรวจสอบและการรายงานการทุจริต ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลและหน่วยงานรัฐ

คำสำคัญ (Keywords) : การมีส่วนร่วมทางการเมือง; การเมืองท้องถิ่น; ผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น

Abstract

The objectives of the research were to study 1) the level of local political participation of people in the Kanthararom Subdistrict Administrative Organization area, Khukhan District, Sisaket Province 2) a comparison of the local political participation of the people in the Kanthararom Subdistrict Administrative Organization area. Khukhan District, Sisaket Province and 3) Guidelines for developing local political participation of people in the area of Kanthararom Subdistrict Administrative Organization, Khukhan District, Sisaket Province. This study is a combination of quantitative and qualitative research. It has a population of 7,555 people. A sample group of 380 people was calculated according to Taro Yamane's formula. A multi-stage sampling method was used. The research tool was a questionnaire. Statistics used in the research include frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and One - Way ANOVA and LSD values, with statistical significance set at the 0.05 level. The qualitative research method used in-depth interviews with 12 key informants. The research tool was an interview form and content analysis. The research results found that

1) Level of participation in local politics of people in the Kanthararom Subdistrict Administrative Organization area, Khukhan District, Sisaket Province. Overall, it was at a moderate level ($\bar{x}$=2.86, S.D.=0.07). When classified into each aspect, it was found that participation in political change at the local level ($\bar{x}$=3.15, S.D.=0.21) had the highest average. Followed by participation in political struggle ($\bar{x}$=2.94, S.D.=0.37), participation in monitoring work ($\bar{x}$ =2.87, S.D.=0.36), and participation in political interest ($\bar{x}$ =2.56, S.D.=0.23) respectively.

2) Comparison of local political participation of people in the Kanthararom Subdistrict Administrative Organization area. Classified according to personal data factors, it was found that gender, age, occupation, education level, income, and political participation were not different. Statistically significant at .05. And classified according to environmental factors, it was found that the role of political leaders and the role of interest groups and political parties different Political participation is no different. Statistically significant at .05.

3) Guidelines for developing local political participation of people in the area of Kanthararom Subdistrict Administrative Organization, Khukhan District, Sisaket Province. Education and political knowledge should be promoted in society. Organize activities and projects that stimulate political interest. Use social media to disseminate accurate information and Be neutral, support participation in elections and voting. Establish an organization or group that works on auditing and transparency. Provide training and education on detecting and reporting fraud. Promote public participation in monitoring the work of the government and state agencies.

Keywords: political participation; local politics; local political leaders

บทนำ (Introduction)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้จัดทำขึ้น โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยมีกรอบการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญตามบทบัญญัติมาตรา 35 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย(ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 และความมุ่งหมายของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่มุ่งหวังให้รัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นที่ยอมรับนับถือของสากล และสอดคล้องกับประเพณีวัฒนธรรม และวิถีชีวิตของคนไทย และสภาพปัญหาประเทศไทย โดยมีกลไกที่มีประสิทธิภาพในการปฏิรูป และสร้างความปรองดองให้เกิดขึ้นให้ได้ และกำหนดแนวทางในการขจัดทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างได้ผล ตลอดจนสร้างกลไกที่มีประสิทธิภาพการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับนี้ นอกจากคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจะได้รับฟังความคิดเห็นของประชาชนและฝ่ายที่เกี่ยวข้องในประเด็นต่าง ๆ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้กำหนดบทบาทของประชาชนเกี่ยวกับการเมืองซึ่งสะท้อนเหตุการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้นในปัจจุบันได้อย่างชัดเจนที่ว่า มาตรา 44 บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ มาตรา 45 บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการรวมกันจัดตั้งพรรคการเมืองตามวิถีทางการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามที่กฎหมายบัญญัติ และมาตรา 78 รัฐพึงส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ การจัดทำบริการสาธารณะทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมตลอดทั้งการตัดสินใจทางการเมือง และการอื่นใดบรรดาที่อาจมีผลกระทบต่อประชาชนหรือชุมชน (สถาบันประปกเกล้า, 2560 : 1)

จากการศึกษาข้อมูลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลกันทรารมย์ อำเภอขุขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ ในการดำเนินงานด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง มีกระบวนการตามหลักธรรมาภิบาล แต่ปัญหาหรือข้อสังเกตุในเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลกันทรารมย์ นั้น ส่วนใหญ่ประชาชนไม่ค่อยมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นมากนัก เนื่องจากมีปัญหาและปัจจัยหลายอย่าง ทำให้ขาดการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น เช่น การมีส่วนร่วมสนใจทางการเมือง การมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองท้องถิ่น การมีส่วนร่วมในการต่อสู้ทางการเมือง และการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบติดตามการทำงาน ดั้งนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลกันทรารมย์ ควรหาแนวทางการส่งเสริมการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองให้ดียิ่งขึ้นตามหลักประชาธิปไตย

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลกันทรารมย์ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระดับท้องถิ่น ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลกันทรารมย์ อำเภอขุขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ เพื่อเข้าใจว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอยู่ในระดับใด และมีการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นที่แตกต่างกันอย่างไร นอกจากนี้ ฉันยังสนใจในแนวทางที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระดับท้องถิ่นให้เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม โดยการนำผลการวิจัยนำเสนอต่อองค์การบริหารส่วนตำบลกันทรารมย์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถปรับใช้ในการพัฒนากระบวนการทำงานขององค์กรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และตอบสนองต่อความต้องการในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างเหมาะสมที่สุด นอกจากนี้ การให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับบทบาทและแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระดับท้องถิ่น จะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมพัฒนากระบวนการปกครองในระบบประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่นอย่างมาก

ทบทวนวรรณกรรม

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เป็นรูปแบบหนึ่งตามหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งเป็น “การปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อ ประชาชน” โดยโดนรัฐมีหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนในสังคมไทยเข้ามามีบทบาทในการ “ร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมสร้างและร่วมตัดสินใจ” ดังบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 หมวด 16 ว่าด้วยเรื่องการปฏิรูปประเทศ มาตรา 258 (1) ได้บัญญัติเรื่องการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองโดยประชาชน ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ รู้จักยอมรับในความเห็นทางการเมือง โดยสุจริตที่แตกต่างกัน และให้ประชาชนใช้สิทธิเลือกตั้งและออกเสียงประชามติโดยอิสระ ปราศจากการครอบงำ (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2560 : 77) การมีส่วนร่วมทางการเมืองตามกฎหมายบัญญัติจึงเป็นการเปิดโอกาสหรือส่งเสริมบทบาทของประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมนั้น ตามหลักเจตนารมย์ของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

ปัจจัยแวดล้อมที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

1. บทบาทผู้นำทางการเมือง : บทบาทของผู้นำ (Leader Roles) ต่อยุทธศาสตร์การบริหารในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากบริบทของโลกในยุคโลกาวัฒน์นับวันจะทวีความสลับซับซ้อนและมีความชุลมุนวุ่นวาย (Chaotic and Complexity) ตลอดจนจะมีการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เกิดขึ้นอย่างมากมายและรวดเร็วเกินที่จะไม่มีใครหรือมีกลไกใดสามารถจะคาดการณ์หรือทำนายล่วงหน้าอย่างถูกต้องแม่นยำได้ในสถานการณ์ดังกล่าว ผู้นำองค์กร จำเป็นต้องไวต่อการรับรู้การเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้น จะต้องเตรียมความพร้อมและสร้างยุทธศาสตร์การบริหารที่มาจากการหลอมรวมทั้ง 3 มิติสำคัญ ที่เกี่ยวของกับความก้าวหน้าหรือความเสื่อมถอยขององค์การเข้าเป็นเนื้อเดียวกันในลักษณะองค์รวมให้มากที่สุดปัจจัยหรือมิติดังกล่าว ได้แก่ 1) มิติด้านการบริหารความเปลี่ยนแปลง (Change Management) 2) มิติด้านการบริหารงาน (Task Management) และ 3) มิติด้านการบริหารคน (People Management) การจัดมิติทั้งสามให้คล้องจองกันซึ่ง เรียกว่า Aligning นั้น ในแต่ละบริบทผู้นำจะต้องจัดทำและเลือกใช้ยุทธศาสตร์การ

บริหารเป็นรายกรณีไป (สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์, 2549 ; ณัฐนินทร์ เลิศเตชะสกุล, 2562) บทบาทของผู้นำด้านการเมืองในระดับชาติและท้องถิ่นนั้น นักการเมืองถือว่าเป็นผู้นำทางการเมือง (Politician) ที่มีอิทธิพลต่อนโยบายสาธารณะและการวินิจฉัยสั่งการ โดยในกระบวนการนโยบายนั้นถือเป็นสิ่งสนับสนุนให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองทั้งในมิติผู้ตามและมิติผู้ร่วมกำหนดนโยบายหนึ่ง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาสังคมชุมชนประเทศชาติบ้านเมือง

2. บทบาทกลุ่มผลประโยชน์และพรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์นั้นเป็นที่ยอมรับในสังคมประชาธิปไตยว่า เป็นส่วนหนึ่งที่ขาดไม่ได้ในการพัฒนาการเมือง พฤติกรรมของกลุ่มผลประโยชน์จึงขึ้นอยู่กับ ลักษณะเงื่อนไขของระบบพรรคการเมือง (Party Systems) ความแตกต่างขั้นมูลฐานของหน้าที่ระหว่างพรรค การเมืองและกลุ่มผลประโยชน์คือพรรคจะเป็นผู้คัดเลือกแต่งตั้งผู้สมัครรับเลือกเพื่อตำแหน่งงานบริการสาธารณะ รับผิดชอบในการปกครองประเทศ ริเริ่มนโยบายและปฏิบัติตามนโยบายสาธารณะ ส่วนในระยะที่ไม่ได้เป็นรัฐบาลก็ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของพลเมืองในรัฐสภา ให้ความรู้ทางด้านการเมืองแก่ประชาชนในทุกด้านและทุกสาขาซึ่งเป็นหน้าที่เฉพาะของพรรคการเมืองไม่ใช่หน้าที่ของกลุ่มผลประโยชน์ กลุ่มผลประโยชน์จะเกี่ยวข้องก็แต่เพียงทางให้ความช่วยเหลือทางด้านการเงิน เพื่อปฏิบัติการบางอย่างเกี่ยวกับการเมืองที่พรรคการเมืองร้องขอกลุ่มผลประโยชน์บางกลุ่มนั้นมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดอย่างมากกับพรรคการเมืองใหญ่ ๆ บางพรรคกลุ่มผลประโยชน์บางกลุ่มก็เป็นอิสระไม่ได้ขึ้นอยู่กับพรรคการเมืองหรือแม้แต่จะให้ความช่วยเหลือทางด้านการเงินหรือการประชาสัมพันธ์อื่นใด โดยมุ่งอยู่แต่เฉพาะการรักษาผลประโยชน์ของกลุ่มอย่างแท้จริง ทั้งนี้ในมุมความเห็นของนักวิชาการเห็นได้ว่าความเกี่ยวพันกันระหว่างกลุ่มผลประโยชน์กับพรรคการเมืองนั้นมี อยู่มากทั้งที่เป็นไปในลักษณะที่กลุ่มผลประโยชน์อยู่เหนือพรรคการเมืองพรรคการเมืองอยู่เหนือกลุ่มผลประโยชน์และในลักษณะที่ต่างฝ่ายต่างไม่ตกอยู่ใต้อิทธิพลของใคร นอกจากนั้นพรรคการเมืองยังต้องอาศัยกลุ่มผลประโยชน์บางกลุ่มในฐานะที่เป็นองค์การผนวกหรือแนวร่วมของพรรคท้ายที่สุดกลุ่มผลประโยชน์นั้น ได้เข้ามามีส่วนได้เสียและมีบทบาทในการกำหนดนโยบายสาธารณะของรัฐบาลหรือของผู้บริหารประเทศในหลายกรณีในฐานะของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในสาขาอาชีพใดอาชีพหนึ่งโดยเฉพาะ (สานนท์ ด่านภักดี และคณะ, 2561) นอกจากนี้พรรคการเมืองหรือกลุ่มผลประโยชน์ยังมีบทบาทในการกระตุ้นให้ประชาชนสนใจการเมืองเป็นตัวกลางเชื่อมกับประชาชนและ องค์การบริหารส่วนตำบล ทำให้คนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง แจ้งข่าวสารความรู้ให้กับประชาชนสามารถประสานประโยชน์หรือความต้องการของประชาชนทำให้คนสนใจเข้ามาร่วมมีบทบาทในการกระตุ้นปลุกเร้าให้ประชาชนเห็นความสำคัญประเด็นการพัฒนา ทำให้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองกับองค์การบริหารส่วนตำบล

การมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของประชาชน

การมีส่วนร่วมทางการเมือง (Political participation) หมายถึง การกระทำใด ๆ ก็ตามที่เกิดขึ้นโดย ความเต็มใจไม่ว่าจะประสบความสำเร็จหรือไม่ ไม่ว่าจะมีการจัดอย่างเป็นระเบียบหรือไม่และไม่ว่าจะเกิดขึ้นเป็นครั้งคราวหรือต่อเนื่องกันจะใช้วิธีการที่ถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ เพื่อผลในการที่จะมีอิทธิผลต่อการเลือกนโยบายของรัฐหรือต่อการบริหารงานของรัฐหรือต่อการเลือกผู้นำทางการเมืองของรัฐบาลไม่ว่าจะเป็นไปในระดับท้องถิ่นหรือระดับชาติก็ตาม เพื่ออิทธิพลของกลุ่มการเมืองในการเลือกกำหนดบุคคลในวงการรัฐบาลหรือกดดันรัฐบาลให้กระทำตามที่พลเมืองผู้นั้นหรือกลุ่มนั้นต้องการ ตลอดจนมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายของรัฐทั้งในการเมืองการปกครองระดับท้องถิ่นและระดับชาติ ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองมีลักษณะที่รวมกันสองประการ ได้แก่ 1) ต้องเป็นไปตามความสมัครใจและ 2) ต้องมีจุดมุ่งหมาย เพื่อมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้มีอำนาจ นอกจากนั้นกิจกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ต้องเป็นไปตามที่ระบบการเมืองและกฎหมายกำหนดให้กระทำได้หรืออาจใช้วิธีการที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมายก็ได้ (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2561) โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน กล่าวคือ การที่กลุ่มประชาชนหรือขบวนการที่สมาชิกของชุมชนกระทำการออกมาในลักษณะของการทำงานร่วมกันที่แสดงให้เห็นถึงความต้องการร่วมความสนใจร่วมและมีความต้องการที่จะบรรลุถึงเป้าหมายร่วมกันทางเศรษฐกิจสังคม การเมืองซึ่งระดับการมีส่วนร่วมเรียงจากน้อยไปมาก ได้แก่ ระดับการให้ข้อมูลและรับรู้ การรับฟังความคิดเห็น การปรึกษาหารือ การร่วมวางแผน การร่วมปฏิบัติ และการควบคุมตรวจสอบโดยประชาชน (สำนักงานเลขาธิการ สภาผู้แทนราษฎร, 2563 : 2-4)

จากการทบทวนวรรณกรรมและสังเคราะห์ข้อมูล ได้เป็นกรอบแนวคิดการวิจัย การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลกันทรารมย์ อำเภอขุขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการมีส่วนร่วมสนใจทางการเมือง 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองท้องถิ่น 3) ด้านการมีส่วนร่วมในการต่อสู้ทางการเมือง และ 4) ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบติดตามการทำงาน ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมสนใจทางการเมือง คือ การที่บุคคลได้กระทำกิจกรรมที่มีอิทธิพลหรือมีผลกระทบต่อการเมืองระดับท้องถิ่นในด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองระดับท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการต่อสู้ทางการเมือง และด้านการตรวจสอบการทำงาน

2. การมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองท้องถิ่น คือ การที่ประชาชนในพื้นที่สามารถมีส่วนร่วมในการลงมือ ลงแรง ร่วมออกวัสดุ ร่วมให้ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงาน หรือให้การสนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ เช่น ร่วมสนับสนุนทางด้านการเงิน ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมประชุมและวางแผนงานอันมีผลต่อการพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงชุมชน

3. การมีส่วนร่วมในการต่อสู้ทางการเมือง คือ การที่ประชาชนในพื้นที่สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมต่อการแสดงความคิดเห็น คัดค้านหรือแสดงออกทางการเมืองเพื่อการลงคะแนนออกเสียงเลือกตั้งและการเข้าร่วมรณรงค์ในการเลือกตั้ง เพื่อคุ้มครองผลประโยชน์ส่วนรวมของชุมชนที่อาศัยอยู่

4. การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบติดตามการทำงาน คือ การมีส่วนร่วมในกระบวนการติดตามผลและประเมินผลงานการปฏิบัติงาน เพื่อให้มั่นใจว่างานบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลกันทรารมย์ อำเภอขุขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ

2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลกันทรารมย์ อำเภอขุขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ

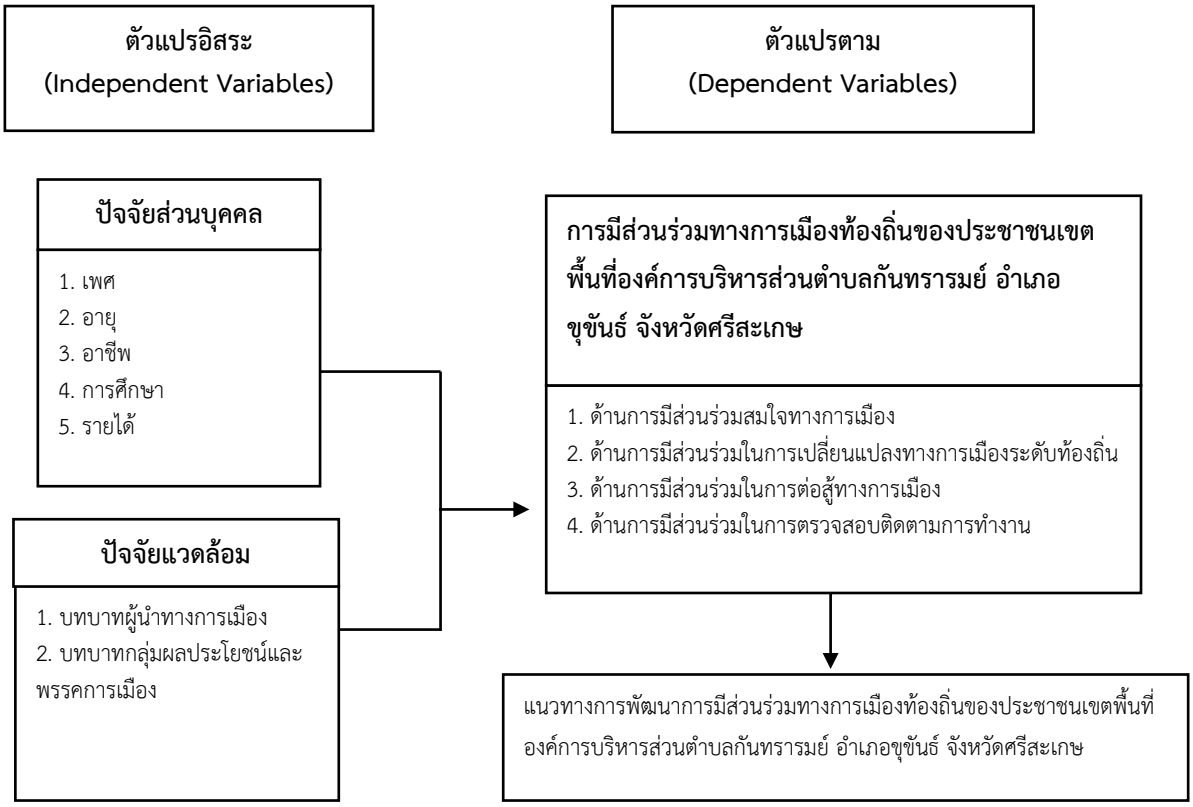
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลกันทรารมย์ อำเภอขุขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ

สมมติฐานการวิจัย (Research Hypothesis)

1. ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น แตกต่างกัน
2. ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น แตกต่างกัน
3. ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น แตกต่างกัน

4. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น แตกต่างกัน
5. ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น แตกต่างกัน
6. ประชาชนที่มีบทบาทผู้นำชุมชนต่างกัน มีการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น แตกต่างกัน
7. ประชาชนที่มีบทบาทกลุ่มผลประโยชน์และพรรคการเมืองต่างกัน มีการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลกันทรารมย์ อำเภอขุขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ เป็นการศึกษาวิจัยแบบผสาน ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจจากแบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญกลุ่มตัวอย่างประชากรผู้อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกันทรารมย์ อำเภอขุขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 7,555 คน (ข้อมูลทะเบียนราษฎร์อำเภอขุขันธ์ เดือนธันวาคม 2566) โดยมีกลุ่มตัวอย่าง 380 คน จากการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) และผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 12 คน

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับที่	หมู่บ้าน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	หมู่ที่ 1 บ้านกันทรารมย์	485	24
2	หมู่ที่ 2 บ้านตาไอ	484	24
3	หมู่ที่ 3 บ้านโคกโพน	956	48
4	หมู่ที่ 4 บ้านโคกสูง	1,219	61
5	หมู่ที่ 5 บ้านศรีอุดม	853	43
6	หมู่ที่ 6 บ้านโคกสุพัสอุดม	401	20
7	หมู่ที่ 7 บ้านตายอ	617	31
8	หมู่ที่ 8 บ้านหนองไฮ	377	20
9	หมู่ที่ 9 บ้านโคกโพนตะวันออก	369	19
10	หมู่ที่ 10 บ้านลุมพุก	917	46
11	หมู่ที่ 11 บ้านโพนใหญ่	877	44
	รวม	**7,555**	**380**

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ซึ่งผู้วิจัยร่างขึ้นตามกรอบแนวคิดการวิจัยที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม แบบสอบถามเป็นแบบมาตรประมาณค่าการแปลผล 5 ระดับ โดยแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลปัจจัยแวดล้อมที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลกันทรารมย์ อำเภอขุขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ ตอนที่ 3 แบบสอบถามข้อมูลความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลกันทรารมย์ อำเภอขุขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ และตอนที่ 4 ข้อเสนอแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลกันทรารมย์ อำเภอขุขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ แล้วนำไปเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ตรวจสอบเครื่องมือวิจัยซึ่งผ่านการทดสอบคุณภาพ โดยตรวจสอบความเที่ยงตรงในเนื้อหา (Content validity) และการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ซึ่งได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .978

การเก็บข้อมูลวิจัยครั้งนี้ การวิจัยเชิงปริมาณเป็นแบบสอบถามเพื่อใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ใน การวิจัย จำนวน 380 คน และการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 12 คน โดยผู้วิจัยได้ลงพื้นที่ภาคสนามในการจัดเก็บแบบสอบถาม และดำเนินการสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความถี่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ทำการวิเคราะห์ ข้อมูลเชิงเนื้อหา เสนอแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลกันทรารมย์ อำเภอขุขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ จัดทำเป็นรูปแบบตารางสรุป และในท้ายที่สุดนำข้อมูลที่วิเคราะห์แล้วจัดทำเป็นองค์ความรู้ใหม่ พร้อมทั้งอภิปรายผลการวิจัยเชิงพรรณา

ผลการวิจัย (Research Results)

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลกันทรารมย์ อำเภอขุขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ มีกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา จำนวน 380 คน โดยการใช้

แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลในการศึกษาได้ครบตามจำนวน พบว่า สถานภาพส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 53.9 ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 50-59 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.7 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 46.8 ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 48.4 และส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 35.8 โดยผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์การวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	175	46.1
หญิง	205	53.9
2. อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	51	13.4
20-29 ปี	43	11.3
30-39 ปี	55	14.5
40-49 ปี	91	23.9
50-59 ปี	132	34.7
มากกว่า 60 ปี	8	2.1
3. อาชีพ		
ข้าราชการ/เจ้าหน้าที่รัฐ	32	8.4
พนักงานเอกชน	59	15.5
เจ้าของกิจการ/ค้าขาย	45	11.8
รับจ้างทั่วไป	178	46.8
นักเรียน/นักศึกษา	53	13.9
อื่น ๆ	13	3.4
4. การศึกษา		
ประถมศึกษา	56	14.7
มัธยมศึกษาตอนต้น	184	48.4
มัธยมศึกษาตอนปลาย	47	12.4
ปวช./ปวส.	64	16.8
ปริญญาตรี	21	5.5
ปริญญาโทขึ้นไป	8	2.1
5. รายได้ต่อเดือน		
ต่ำกว่า 10,000 บาท	136	35.8
10,000 - 15,000 บาท	98	25.8
15,001 - 20,000 บาท	90	23.7
มากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป	56	14.7
รวม	**380**	**100.00**

1. ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลกันทรารมย์ อำเภอขุขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$=2.86, S.D.=0.07) เมื่อ

จำแนกเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองระดับท้องถิ่น ($\bar{X}$=3.15, S.D.=0.21) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการต่อสู้ทางการเมือง ($\bar{X}$=2.94, S.D.=0.37) การมีส่วนร่วมตรวจสอบติดตามการทำงาน ($\bar{X}$ =2.87, S.D.=0.36) และการมีส่วนร่วมสนใจทางการเมือง ($\bar{X}$= 2.56, S.D.=0.23) ตามลำดับ ปรากฏดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความคิดเห็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลกันทรารมย์ ในภาพรวมทุกด้าน (n = 380)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลกันทรารมย์	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับที่
การมีส่วนร่วมสนใจทางการเมือง	2.56	0.23	ปานกลาง	4
การมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองระดับท้องถิ่น	3.15	0.21	ปานกลาง	1
การมีส่วนร่วมในการต่อสู้ทางการเมือง	2.94	0.37	ปานกลาง	2
การมีส่วนร่วมตรวจสอบติดตามการทำงาน	2.87	0.36	ปานกลาง	3
ภาพรวม	**2.86**	**0.07**	**ปานกลาง**	**-**

2) การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลกันทรารมย์ จำแนกตามปัจจัยข้อมูลส่วนบุคคล พบว่า เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ ที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และจำแนกตามปัจจัยแวดล้อม พบว่า บทบาทผู้นำทางการเมือง และบทบาทกลุ่มผลประโยชน์และพรรคการเมือง ที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ โดยจำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา และอาชีพ ตามมาตรฐานการมีส่วนร่วม ตามสมมติฐานที่ 1 - 5

สมมติฐาน	ตัวแปรต้น	ค่าทดสอบ	ค่า Sig.	ผลการศึกษา	
				ยอมรับ	ปฏิเสธ
1	เพศ	t – test		-	✓
2	อายุ	F – test		-	✓
3	อาชีพ	F – test		-	✓
4	ระดับการศึกษา	F – test		-	✓
5	รายได้ต่อเดือน	F – test		-	✓

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3) แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลกันทรารมย์ อำเภอขุขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ ควรส่งเสริมการศึกษาและความรู้ทางการเมืองในสังคม จัดกิจกรรมและโครงการที่กระตุ้นความสนใจทางการเมือง ใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นกลาง สนับสนุนการเข้าร่วมเลือกตั้งและการลงคะแนนเสียง จัดตั้งองค์กรหรือกลุ่มที่ทำงานด้านการ

ตรวจสอบและความโปร่งใส ให้การอบรมและการศึกษาเกี่ยวกับการตรวจสอบและการรายงานการทุจริต ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลและหน่วยงานรัฐ

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

1. จากผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลกันทรารมย์ อำเภอขุขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$=2.86, S.D.=0.07) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองท้องถิ่น ($\bar{X}$=3.15, S.D.=0.21) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการต่อสู้ทางการเมือง ($\bar{X}$= 2.94, S.D.=0.37) การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบติดตามการทำงาน ($\bar{X}$ =2.87, S.D.=0.36) และการมีส่วนร่วมสนใจทางการเมือง ($\bar{X}$=2.56, S.D.=0.23) ตามลำดับ ซึ่งจะเห็นได้ว่าประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นไม่มากนัก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาทัศพงษ์ ชยเมธ. (2563). ที่ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนในเขตพื้นที่อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ มีการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ วัชรมน จันรอง. (2563). ที่ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเล่า อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเล่า อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ มีการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศักดิ์ชัย จันทนา, พีระพงศ์ ภักคีรี และปะการัง ชื่นจิตร. (2564). ที่ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลเปร็ง อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนในตำบลเปร็ง อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ มีการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. สมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้จำแนกตามปัจจัยข้อมูลส่วนบุคคลและปัจจัยแวดล้อมที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกันหรือไม่ สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

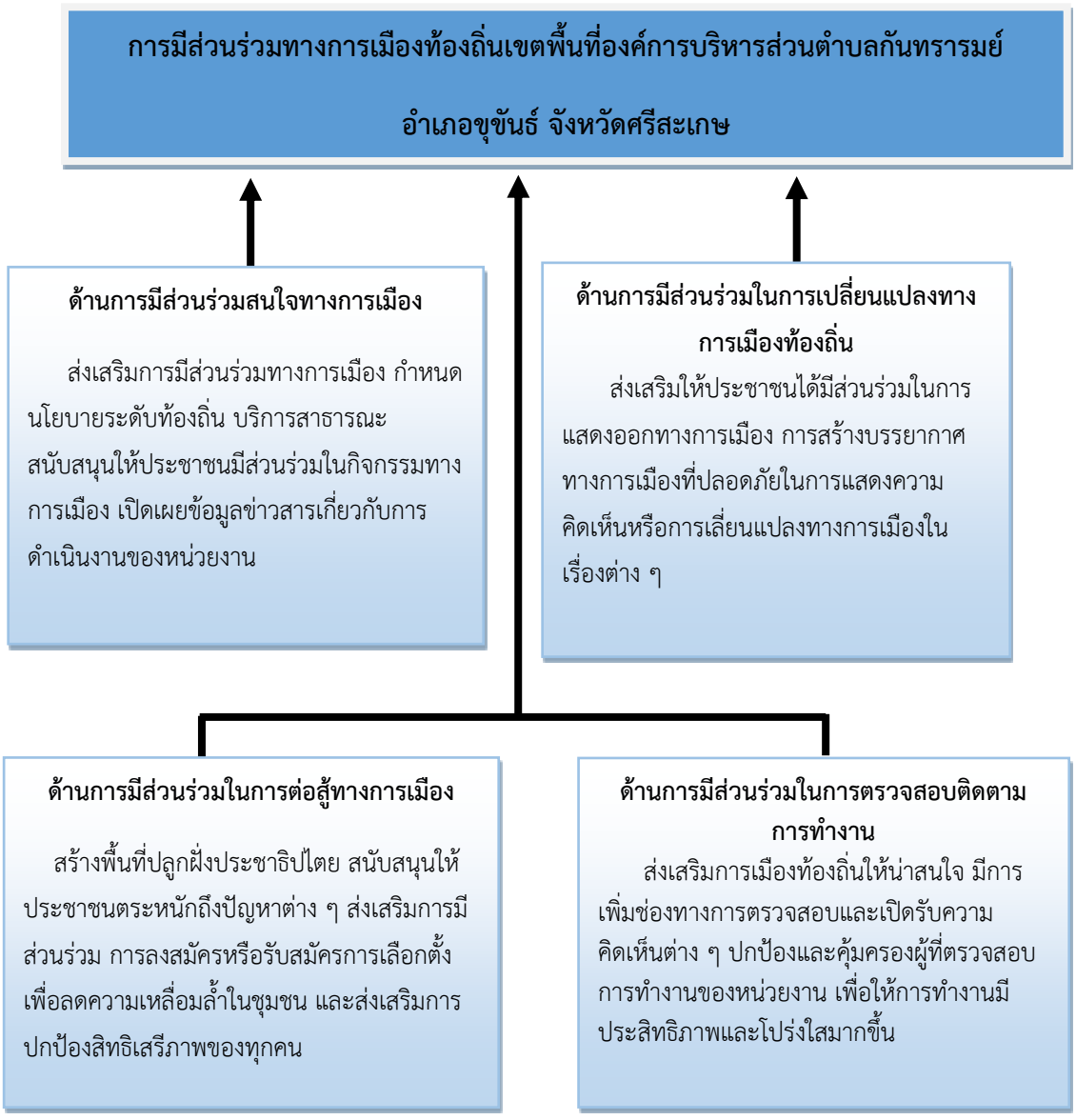
- ปัจจัยข้อมูลส่วนบุคคลด้าน เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้ที่แตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้อาจเป็นเพราะว่าประสบการณ์การใช้ชีวิต การพบเห็นหรือมุมมองที่แตกต่างกัน ความรู้ในเรื่องของสิทธิหน้าที่ของพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตย ความดิ้นรนในการประกอบอาชีพและรายได้ ที่ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัชรมน จันรอง. (2563). ที่ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเล่า อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเล่า อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวม มีการมีส่วนร่วมทางการเมือง ไม่แตกต่างกัน

- ปัจจัยแวดล้อมด้านบทบาทผู้นำชุมชน และบทบาทกลุ่มผลประโยชน์และพรรคการเมือง มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้อาจเป็นเพราะว่าผู้นำชุมชน กลุ่มผลประโยชน์ และพรรคการเมือง มีส่วนร่วมทางการเมืองไม่มากนัก ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนาธิป ธนะรัช และภัครดา ฉายอรุณ. (2560). ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.269, S.D.=.869) ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัย ลักษณะพื้นฐาน คือ ชั้นปีที่กำลังศึกษา และคณะที่กำลังศึกษา มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญ ในแต่ละด้านพบว่า

ปัจจัยชั้นปีที่กำลังศึกษาและคณะที่กำลังศึกษามีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการ เมืองด้านการมีส่วนร่วมในระดับภายนอกมหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญ และพบว่าปัจจัยคณะที่กำลังศึกษามีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองด้านการมีส่วนร่วมในระดับภายในมหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญ ในขณะที่ความรู้ทางการเมืองไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในภาพรวมและรายด้านทั้ง 2 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

องค์ความรู้จากการวิจัย

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลกันทรารมย์ อำเภอขุขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ สามารถสังวิเคราะห์ข้อมูลได้คความรู้ใหม่ ตามแผนภาพดังนี้

รูปภาพที่ 2 ความรู้ใหม่จากการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

จากการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลกันทรารมย์ อำเภอขุขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการศึกษา การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลกันทรารมย์ อำเภอขุขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลกันทรารมย์ ด้านการมีส่วนร่วมสนใจทางการเมือง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. องค์การบริหารส่วนตำบลกันทรารมย์ ควรมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการเมืองระดับท้องถิ่นให้ประชาชนทราบอย่างต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมสนใจทางการเมือง

2. องค์การบริหารส่วนตำบลกันทรารมย์ ควรจัดกิจกรรมหรือเวทีด้านการเมือง เพื่อเป็นการเปิดโอกาสประชาชนได้รับข่าวสารและการดำเนินงานต่าง ๆ ของเวทีการเมืองระดับท้องถิ่นที่มีต่อประชาชนในพื้นที่

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

จากผลการศึกษา การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลกันทรารมย์ อำเภอขุขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของประชาชนพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลกันทรารมย์ ด้านการมีส่วนร่วมสนใจทางการเมือง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

องค์การบริหารส่วนตำบลกันทรารมย์ อำเภอขุขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ ควรจัดกิจกรรมด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง ดังนี้

1. ด้านการมีส่วนร่วมสนใจทางการเมือง ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับการเมือง เช่น การอบรม การสัมมนา หรือการบรรยาย เพื่อให้ผู้คนเข้าใจถึงกระบวนการทางการเมืองและบทบาทของตนเอง การเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง การเข้าร่วมประชุมกิจกรรมทางการเมือง การเข้าร่วมกลุ่มและองค์กรทางการเมืองในพื้นที่

2. ด้านการมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ควรการสนับสนุนและสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน การให้ความรู้และข้อมูลทางการเมือง ส่งเสริมการมีส่วนร่วมผ่านการศึกษา การจัดกิจกรรมสาธารณะ เช่น การเสวนา การประชุม หรือการสัมมนา เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะ

3. ด้านการมีส่วนร่วมในการต่อสู้ทางการเมือง ควรส่งเสริมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และภาคประชาสังคม เพื่อให้เกิดการทำงานร่วมกันในการนำการเปลี่ยนแปลง สนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มหรือชมรมที่มีความสนใจทางการเมือง เพื่อให้ประชาชนมีพื้นที่ในการทำงานร่วมกันและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

4. ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบติดตามการทำงาน ควรสร้างช่องทางการสื่อสารและรายงาน จัดตั้งคณะกรรมการหรือกลุ่มตรวจสอบที่มีส่วนร่วมจากประชาชน เพื่อทำหน้าที่ในการตรวจสอบและติดตามการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ การใช้เทคโนโลยีในการรายงาน พัฒนาแพลตฟอร์มหรือแอป

พลิเคชันที่ให้ประชาชนสามารถรายงานข้อมูลหรือข้อสงสัยเกี่ยวกับการทำงานของหน่วยงานได้ง่ายและสะดวก

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของประชาชนเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลกันทรารมย์ ในรูปแบบของการวิจัยเชิงคุณภาพ

2. ควรมีการศึกษาการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของภาคประชาชนเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลกันทรารมย์ อำเภอขุขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการมีส่วนร่วมที่ส่งผลในการพัฒนาด้านสังคมและเศรษฐกิจ
2. ควรศึกษาการมีส่วนร่วมที่ส่งผลในการพัฒนาด้านวัฒนธรรม ประเพณีและค่านิยม
3. ควรศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักเรียนในระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา

เอกสารอ้างอิง (References)

ณัฐสุวัชร์ เส็งกิ่ง. (2560). การมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองไม้แดง อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.

ชนาธิป ธนะรัช และภัครดา ฉายอรุณ. (2560). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน. *วารสารวิทยบริการมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 28*(2), 107-116.

พระมหาทัศพงษ์ ชยเมธี. (2563). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พงษ์พัต วัฒนพงศ์ศิริ, สุรีย์พร สลับสี. (2563). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อการปกครองท้องถิ่นในเทศบาลบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ. *วารสารครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, *1*(2), 204-209.

วัชรมน จันรอง. (2564). การมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเล่า อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ศักดิ์ชัย จันทนา, ผู้ช่วยศาสตราจารย์พีระพงศ์ ภักคีรี และผู้ช่วยศาสตราจารย์ปะการัง ชื่นจิตร. (2564). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลเปร็ง อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ. สารนิพนธ์ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต. คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

โอภาส จิตระยนต์. (2565). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหน้าพระธาตุ อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

อุไรวรรณ เพชรแอน. (2567). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดพิษณุโลก. *วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์ปีที่ 9 ฉบับที่ 1* (มกราคม – กุมภาพันธ์2567)